

Fra: [Peter Hyttel Sørensen \(PHS\)](#)
Til: [AB-udvalget](#)
Cc: [Bitten Munk Warmdah](#); [Jan Stausholm Bundgaard \(JB\)](#); [Lone Bendorff Farrell \(LBF\)](#)
Emne: Høringssvar Almindelige Betingelser for rådgivning og bistand inden for bygge- og anlægsvirksomhed (ABR 18)
Dato: 12. marts 2018 14:20:39
Vedhæftede filer: [image001.png](#)
[20180312_ABR_Høringssvar_Arkititektfirmaet_C_F_Møller.pdf](#)

Til AB Udvalget,
Vedhæftet fremsendes høringssvar vedr. udkast til ABR18. Vedr. §16

Der henvises i øvrigt til Høringssvar: Almindelige Betingelser for rådgivning og bistand inden for bygge- og anlægsvirksomhed (ABR 18) fremsendt 12.03.2018 af Lone Bendorff Farrell (LBF) <LBF@cfmoller.com>

Med venlig hilsen • Kind regards

Peter Hyttel Sørensen

Chef for ICT Management • Head of ICT Management

D: +45 2922 0821, phs@cfmoller.com
Europaplads 2, 11., 8000 Aarhus C, Danmark, www.cfmoller.com

C.F. Møller

Aarhus • Copenhagen • Aalborg • Oslo • Stockholm • London

Hørings svar

Dato : 12.03.2018

Vedr. Almindelige Betingelser for rådgivning og bistand inden for bygge- og anlægsvirksomhed (ABR 18)

§16 Digitale bygningsmodeller

Generelt fremstår teksten flere steder bedaget eller uklar i hvordan begreber knyttet til nyere teknologier anvendes. Vi ser ligeledes væsentlige uafklarede juridiske aspekter ved udveksling af data, hvor ABR ikke skaber entydighed og klarhed, men snarer opfinder problemstillinger.

Stk. 1, 3, 4. *"hvis der bruges digitale bygningsmodeller"*, eller *"i samarbejdet om en digital bygningsmodel"* og i som *"indlæsning af data"*.

Det virker som teksten bevidst er forsøgt tilpasset et formodet læseniveau, hvilket ikke virker befordrende for den juridisk forståelse. Generelt bidrager teksten til fejlslutningen, at den danske byggesektor i dag anvender en informationsstruktur, hvor alle parter bidrager med data til "en" læs ental, fælles datamodel. I virkeligheden findes mange forskellige datalagrings enheder som domæner, servere, software og fil formater. Et fælles datamiljø er indtil videre en vision. Spørgsmålet er om scoopet for ABR er at beskrive visioner?

Stk. 1 At overlade fastlæggelsen af forrang mellem modeller, beskrivelser, tegninger til det enkelte projekt, vil udgøre en betydelig for risiko for alle parter. Dette begrundes i, at dette valg vil blive styret af subjektive, ikke faglige dagsordner. Herved skabes der i ABR incitament for anvendelse af afvigelse.

Det bør i denne sammenhæng understreges, at der i praksis ikke findes entydige definition for BIM, nationalt eller internationalt. Standardiseringsarbejdet pågår i regi af ISO 19650-01/02 og CEN TV 442 BIM. Dette arbejde er i skrivende stund ikke afsluttet.

Stk. 2 3,5,6 Teksten fremstår som et ufærdigt forsøg på at udrede ansvarsforhold for anvendelse af et "Common Data Environment" (fælles data miljø) eller BIM (Building Information Model). I øvrigt som beskrevet inder Stk. 1,3,4

Stk. 2 Hvilke konsekvenser følger af kravet om at skulle beskrive eller fraskrive sig ansvar for hvordan data kan/må anvendes af anden part over kontraktuelle grænseflader. Vi efterspørger en juridisk vurdering af hvordan dette tænkes at fungere i praksis. Kravet om anvisning for modellers anvendelsesområde virker meget "tænkt" og bureaukratisk. Er dette ansvarspådragende? Er dette udtryk for ændringer i gældende retspraksis, hvor modtager er ansvarlig for hvordan data anvendes?

Hvordan bygningsmodeller indgår i et givet projekt bør fortsat reguleres i YB med henvisning til BIM specifikationer og proces tekniske leverance afklaringer. Det paradigme er allerede på plads i PAR/FRI digital projektering.

Stk. 4 Stk. 4. *"Den, der leverer eller indlæser data, skal oplyse, hvilket software dataformaterne er fremstillet med."* Teksten bør fjernes da et åbent format i sagens natur erstatter det software specifikke format. Det er faktisk hele ideen med et åbent format

C.F. Møller

Stk. 5 Her forsøges at fastlægge forskel på at have et fagligt og et digitalt ansvar. Burde omformuleres til: Den enkelte rådgiver er ansvarligt for egne modeller, men ikke ansvarlig for andres anvendelse af disse.

Stk. 6 Da formuleringer i Stk. 1-6 ikke vurderes at være entydige, forekommer det uhensigtsmæssigt at disse kriterier er styrende for al anden dataudveksling.

Med venlig hilsen

Jan Bundgård og Peter Hyttel Sørensen